

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนี้ขึ้นอีกจำนวน ๒๖ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐
๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐
๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙
๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา คือ (๑) กำหนดเพิ่มกรณีการอายุคดีสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับที่ต้องทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ให้มีคำพิพากษาถึงที่สุด (๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส โดยมีการกำหนดให้มีโทษปรับด้วย (๓) ปรับปรุงอัตราโทษปรับในภาค ๒ ความผิดโดยเพิ่มอัตราโทษปรับในสัดส่วนอัตราโทษจำคุกหนึ่งปีต่ออัตราโทษปรับสองหมื่นบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอ

ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้น กฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว จำนวนทั้งสิ้น ๒๖ ฉบับ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๙๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจัดกระจายกันอยู่ จึงเป็นการสมควรจะให้ชำระสะสางและนำเข้าสู่เป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียในฉบับเดียวกัน อนึ่ง ปรากฏว่าหลักการบางอย่าง และวิธีการลงโทษบางอย่างควรจะได้ปรับปรุงให้สมกับกาลสมัย และแนวนิยมของนานาประเทศในสมัยปัจจุบันหลักเดิมบางประการจึงล้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุงเสียให้สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประมวลกฎหมายอาญาท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

ประมวลกฎหมายอาญา แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ภาค ๑๒ ลักษณะ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๙๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะที่ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

ลักษณะที่ ๒ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิด

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะที่ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ลักษณะที่ ๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง

ลักษณะที่ ๓ ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

ลักษณะที่ ๔ ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

ลักษณะที่ ๕ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

ลักษณะที่ ๖ ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน

ลักษณะที่ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

ลักษณะที่ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการค้า

ลักษณะที่ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ลักษณะที่ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ลักษณะที่ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง

ลักษณะที่ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ภาค ๓ ลหุโทษ

๒. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้วให้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา (มาตรา ๔)

๓. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว ในกรณีที่กฎหมายใดได้กำหนดโทษโดยอ้างถึงโทษฐานลหุโทษในกฎหมายลักษณะอาญาไว้ ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้อ้างถึงโทษ ดังต่อไปนี้ ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๑ หมายความว่า ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๒ หมายความว่า ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๓ หมายความว่า จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๔ หมายความว่า จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕)

๔. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว ในการจำคุกแทนค่าปรับตามกฎหมายใด ไม่ว่ากฎหมายนั้นจะบัญญัติไว้ประการใดให้นำประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ แต่สำหรับความผิดที่ได้กระทำก่อนวันที่ประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับ มิให้กักขังเกินกว่าหนึ่งปีสำหรับโทษปรับกระหนเดียว และสองปีสำหรับโทษปรับหลายกระหน (มาตรา ๖)

๕. ในกรณีวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับเสมือนเป็นความผิดอาญา แต่ห้ามมิให้คุมขังชั้นสอบสวนเกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับมาศาลรวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย (มาตรา ๗)

๖. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงกฎหมายลักษณะอาญา หรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงประมวลกฎหมายอาญา หรือบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาในบทมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน แล้วแต่กรณี (มาตรา ๘)

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๗๓ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๒ หน้า ๒๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ย่อมส่งผลเสียหายร้ายแรงแก่รัฐและประชาชน โทษสำหรับการกระทำความผิดเหล่านี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายปัจจุบันยังมีอัตราต่ำกว่าควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สูงขึ้นและกำหนดโทษขั้นต่ำไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวนี้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด โดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมีต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่กำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้าใด ๆ เพื่อเรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย โดยทุจริตกำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้านั้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมีต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย โดยทุจริต แนะนำหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้มีการละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมีต้องเสีย หรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น (มาตรา ๑๕)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๒ หน้า ๑๐๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าขณะนี้ผู้ร้ายลอบลักเอาพระพุทธรูปอันล้ำค่าซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชน และมีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ ตามวัดวาอารามและพิพิธภัณฑสถานไปเป็นจำนวนมาก บางแห่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของแต่ละจังหวัดซึ่งทำให้ประชาชนในถิ่นนั้นเศร้าสลดใจในต่อการขาดวัตถุซึ่งเป็นสิ่งที่เคารพบูชาในทางพุทธศาสนาไปอย่างมาก ยิ่งกว่านั้นบางแห่งการลอบลักพระพุทธรูปนั้นได้กระทำการแสดงถึงความโหดร้ายทารุณไร้ศีลธรรมอย่างหนัก เช่น ตัดเอาเศียรพระพุทธรูปไปคงเหลือแต่องค์พระ นับว่าเป็นการเสื่อมเสียแก่ชาติบ้านเมืองและเป็นผลเสียหายแก่พุทธศาสนาโดยไม่มีนึกถึงศาสนสมบัติของชาติ บุคคลประเภทนี้สมควรจะได้รับโทษหนักกว่าการกระทำต่อทรัพย์สินธรรมดาของส่วนบุคคลรวมทั้งผู้รับของโจร และผู้ส่งออกต่างประเทศด้วย จะอาศัยความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเดิมโทษก็เบามาก ไม่เป็นการป้องกันได้เพียงพอโดยเหตุนี้จึงเป็นการสมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินอันล้ำค่าของชาตินี้มิให้มีการลอบลักเอาไปต่างประเทศเสียหายหมดก่อนที่จะสายเกินไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่ลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว หรือกระทำความผิดในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษการชิงทรัพย์ที่ได้กระทำต่อทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา และการชิงทรัพย์นั้นเป็นการกระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๔๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษ การปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำต่อทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา และการชิงทรัพย์นั้นเป็นการกระทำ ในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และเป็นการปล้นทรัพย์ที่ผู้กระทำแม้แต่คนเดียวควรถูกติดตัวไปด้วย หรือการปล้นทรัพย์ที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส หรือการปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำโดยแสดงความทารุณ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้ปืนยิง ใช้วัตถุระเบิดหรือกระทำทรามาน หรือการปล้นทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา ๕)

๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๓๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษ การกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำต่อทรัพย์อันได้มาโดยการลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือ วัตถุในทางศาสนา การชิงทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา หรือการปล้นทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนา (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษ ผู้ที่ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ที่ประดิษฐานอยู่ในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (มาตรา ๗)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๓๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงจำนวนเงินที่ถือเป็นอัตราในการกักขังแทนค่าปรับให้เหมาะสมกับ สภาวะการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องการกำหนดโทษผู้ที่ขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๔๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการขายของโดยหลอกลวงให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือ ปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จเพิ่มมากขึ้น และความผิดฐานนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวล กฎหมายอาญาเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่อาจดำเนินการฟ้องร้องผู้กระทำ

ความผิดโดยไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายได้ แม้จะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่ามีการเสนอขายของดังกล่าว แก่บุคคลทั่วไปในร้านค้าหรือที่สาธารณะ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่กล่าวจะจับกุมผู้เสนอขายโดยไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด ร้องทุกข์เสียก่อน การปราบปรามการกระทำความผิดฐานนี้จึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๑ เสียใหม่ โดยให้ความผิดตามมาตราดังกล่าวไม่เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย และสมควรเพิ่มโทษสำหรับ ความผิดฐานนี้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องการกำหนดโทษผู้ขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๐๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันอาชญากรรมบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพได้ทวีความรุนแรง และความผิดฐานลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป และโคหรือกระบือของผู้มีอาชีพกสิกรรมมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความผิดเหล่านี้ในบางกรณีได้มีการเพิ่มอัตราโทษมา ครั้งหนึ่งแล้วตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ในการนี้สมควร เพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๗๖ กำหนดโทษผู้ ที่ข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น หรือกระทำความผิดโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง มาตรา ๒๗๗ กำหนดโทษผู้ที่กระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม หรือกระทำความผิดโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอมหรือได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด มาตรา ๒๗๗ ทวิ กำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖

วรรคแรก หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๗ ตรี กำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ กำหนดโทษผู้ที่กระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบสามปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น มาตรา ๒๗๙ กำหนดโทษผู้ที่กระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม มาตรา ๒๘๐ กำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ และมาตรา ๒๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๒ กำหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี หรือหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๘ ปี แม้เด็กหญิงหรือหญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม มาตรา ๒๘๓ กำหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง หรือเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี หรือหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๘ ปี โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด มาตรา ๒๘๔ กำหนดโทษผู้ที่พาหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด หรือผู้ที่ซ่อนเร้นหญิงซึ่งเป็นผู้ถูกพาไป (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๖ กำหนดโทษผู้ที่อายุกว่า ๑๖ ปี ดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๗ กำหนดโทษผู้ที่มีความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยืมให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยืมให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยืมให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๓ กำหนดโทษผู้ที่กระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าไถ่ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๕ กำหนดโทษผู้ที่กระทำการเป็นคนกลาง โดยเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใดที่มีควรได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๑๑ หรือจากผู้ที่จะให้ค่าไถ่ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๑๘ และมาตรา ๓๑๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๗ กำหนดโทษผู้ที่พรากเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล มาตรา ๓๑๘ กำหนดโทษผู้ที่พรากผู้เยาว์อายุกว่า ๑๓ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปี ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย มาตรา ๓๑๙ กำหนดโทษผู้ที่พรากผู้เยาว์อายุกว่า ๑๓ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปี ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๒๐ กำหนดโทษผู้ที่ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชื้อ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ ด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๕ กำหนดโทษผู้ที่ลักทรัพย์ในกรณีต่าง ๆ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๕ ทวิ กำหนดโทษผู้ที่ลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่ง อนุมาตราใดแห่งมาตรา ๓๓๕ หรือเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคแรกของมาตรา ๓๓๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๙ ทวิ กำหนดโทษผู้ที่ชิงทรัพย์ได้กระทำความผิดต่อทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท (มาตรา ๑๔)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๕๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๑ และมาตรา ๙๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ มิได้กำหนดโทษจำคุกชั้นสูงในกรณีที่มีการเพิ่มโทษและเรียงกระทงลงโทษไว้ทั้งในกรณีความผิดที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตยังกำหนดให้เปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกห้าสิบปีเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มโทษหรือเรียงกระทงลงโทษ แล้วแต่กรณีอีกด้วย ในบางคดีโทษจำคุกที่มีการเพิ่มโทษหรือโทษจำคุกรวมของการเรียงกระทงลงโทษจึงสูงเกินสมควรหรือไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่มีลักษณะและผลร้ายแรงต่างกัน ทำให้การลงโทษเป็นไปโดยไม่เป็นธรรมและไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว โดยกำหนดชั้นสูงของโทษจำคุกในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ และโทษจำคุกรวมในกรณีเรียงกระทงลงโทษ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและได้ผลดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่อง การเพิ่มโทษ มิให้เพิ่มขึ้นถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกเกินห้าสิบปี (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องเมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ไม่ว่าจะมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือลดมาตราส่วนโทษด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินที่กำหนดไว้ (มาตรา ๔)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอาชญากรรมบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์เกี่ยวกับโค กระบือ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลของเกษตรกรได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรโดยเฉพาะชาวไร่ ชาวนา ชาวสวนเดือดร้อนที่สุด เพราะเมื่อถึงฤดูกาลทำนาหรือเพาะปลูกเกษตรกรไม่สามารถหาโค กระบือ หรือจักรกลต่าง ๆ มาทำการเพาะปลูกได้ทันตามฤดูกาล แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะได้สอดส่องดูแลอยู่ตลอดเวลา และจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นจำนวนมากรายแล้วก็ตาม แต่ไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเกรงกลัวอาญาแผ่นดิน ทั้งนี้เพราะกฎหมายกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ต่ำ สมควรเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น เพื่อให้เป็นที่หลบจำและเกรงกลัวต่ออาญาแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่อง ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่มีอาชญากรรมมิไว้สำหรับประกอบกิจการ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท (มาตรา ๓)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๓๑๓ มาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๑๘ มาตรา ๓๑๙ มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๓๑๘ กำหนดอายุเด็กที่จะ

ได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษตามกฎหมาย จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ การกระทำความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและการกระทำทารุณต่อเด็กไว้เพียงอายุไม่เกินสิบสามปีเท่านั้น ผู้กระทำความผิดตามบทมาตราดังกล่าวจึงสามารถอ้างความยินยอมของเด็กอายุกว่าสิบสามปี นั้นเป็นเหตุยกเว้นความผิดหรือบรรเทาโทษตามกฎหมายได้ นับเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแสวงประโยชน์ในทางมิชอบจากเด็กอายุระหว่างสิบสามปีถึงสิบห้าปี ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การศึกษาอบรม และประสบการณ์ไม่เพียงพอได้ นอกจากนี้บทบัญญัติเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งหญิง เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่นในกฎหมายปัจจุบันนั้น มาตรา ๒๘๒ จะเป็นความผิดต่อเมื่อได้กระทำต่อหญิงอายุไม่เกินสิบแปดปี ทำให้หญิงได้รับความเสียหาย แต่ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดไม่ว่าหญิงจะมีอายุเท่าใดก็ตาม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดต่อเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งมีใช้ภริยาของตน โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคแรก และวรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคแรก วรรคสอง และวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่กระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี โดยขู่เชือดด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น และกำหนดโทษผู้ที่กระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระ จัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม และกำหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เชือด ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เพื่อให้ได้มาซึ่งค่าไถ่ เช่น เอาตัวเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปีไป หรือเอาตัวบุคคลอายุกว่า ๑๕ ปีไป และหวังเหนี่ยวหรือกักขังบุคคลใด (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๑๘ และมาตรา ๓๑๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่พรากรเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล และกำหนดโทษผู้ที่พรากรผู้เยาว์อายุกว่า ๑๕ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้อื่นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด (มาตรา ๘)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอัตรการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังแออัดห้องขัง อันเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการควบคุม ตลอดจนเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐเป็นจำนวนมากในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง สมควรปรับปรุงอัตรการกักขังแทนค่าปรับต่อวันเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพื่อเปลี่ยนแปลงอัตรการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม เพราะจะเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมอันเกิดแต่เหตุผู้ต้องขังแออัดห้องขัง ตลอดจนลดการสิ้นเปลืองงบประมาณจากรัฐบาลด้วย

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๒๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดที่ศาลพิพากษาให้กำหนดโทษไว้หรือรอการลงโทษไว้ตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมแก่การแก้ไขให้ผู้กระทำความผิดนั้นกลับตัวได้อย่างได้ผล สมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น เพื่อที่ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยเหมาะสมแก่กรณี นอกจากนี้เพื่อให้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดให้โทษของผู้กระทำความผิดที่ถูกคุ้มครองความประพฤติในคดีที่รอการกำหนดโทษไว้ หรือการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีหลังของผู้กระทำความผิด ผู้นั้นให้บังเกิดผลในการใช้บังคับตามความประสงค์อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้ศาลนำโทษที่ขอไว้ดังกล่าวมาบวกกับโทษในคดีหลัง โดยให้ศาลกระทำได้อันเป็นความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือพนักงานควบคุมความประพฤติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เห็นสมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประสิทธิผลของผู้กระทำความผิดให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยถูกต้องและเหมาะสมแก่กรณี

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๓ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมากขึ้น ขณะเดียวกันบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ ทำให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่เกรงกลัวสมควรแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดหมิ่นประมาทให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องต่อสภาวะการณ์ที่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว เนื่องจากกฎหมายเดิมกำหนดอัตราโทษค่อนข้างต่ำ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น เพื่อป้องปรามผู้ที่คิดจะกระทำความผิด

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๔ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันได้มีการรับฝากเงินโดยวิธีออกบัตรเงินฝากโดยธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ รวมตลอดถึงบริษัทเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และบัตรเงินฝากดังกล่าวเป็นตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ สมควรกำหนดมาตรการป้องกันการปลอมตราสารดังกล่าวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจเกิดความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เห็นสมควรกำหนดมาตรการป้องกันปลอมตราสารในธุรกิจเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงินทุกประเภท ทั้งนี้เพื่อป้องกันและคุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมซึ่งอาจเกิดความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอมได้

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๒๒ ก วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าได้มีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หน่วงเหนี่ยวหรือ กักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน อีกทั้งเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนความสงบสุขในสังคม สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานใหม่ขึ้นเป็นพิเศษ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เห็นสมควรกำหนดความผิดฐานใหม่เป็นพิเศษ กรณีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานอีกด้วย

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๗๒ ก วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ หน้า ๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จำหน่าย พา หรือจัดหาหญิงหรือเด็กนั้นไปด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ ไม่ว่าโดยการขายเด็กให้เด็กเป็นขอทาน หรือทำงานในสถานที่ใช้แรงงานโดยทารุณโหดร้ายสมควรกำหนดบทกำหนดความผิดใหม่ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดดังกล่าว นอกจากนั้นปัจจุบันการกระทำความผิดดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะการกระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังเด็กชายและมีแนวโน้มเป็นการกระทำต่อบุคคลโดยไม่จำกัดเพศ สมควรแก้ไขฐานความผิดในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้จะกระทำในต่างประเทศ โดยแยกไว้เป็นเอกเทศให้เห็นเด่นชัดในมาตรา ๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจของศาลไทยในการลงโทษการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นความผิดอาหาระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เห็นสมควรแก้ไขฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กให้ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันมีการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จำหน่าย พา หรือจัดหาหญิง

หรือเด็กนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้กระทำให้ต่างประเทศก็ตาม

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๓ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญามีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อแก้ไขให้ผู้นั้นสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี ดังนั้น โทษที่ผู้กระทำความผิดควรจะได้รับจึงต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความผิด อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้ได้รับโทษปรับต้องถูกกักขังแทนค่าปรับเป็นจำนวนมากขึ้น ซึ่งผู้รับโทษนั้น ๆ ต้องสูญเสียอิสรภาพโดยไม่สมควรทำให้บุคคลในครอบครัวต้องเดือดร้อนและรัฐต้องรับภาระในการดูแลเพิ่มมากขึ้น สมควรปรับเปลี่ยนมาตรการลงโทษเสียใหม่ โดยกำหนดมาตรการให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้อีกทางหนึ่ง และในกรณีที่ต้องถูกกักขังอยู่นั้น บุคคลดังกล่าวสมควรได้รับความคุ้มครองมิให้ต้องถูกเปลี่ยนโทษจากกักขังเป็นจำคุกอันเป็นโทษที่หนักยิ่งกว่า รวมทั้งมิให้ต้องถูกคุมขังรวมกับผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีอัตราโทษสูง ประกอบกับสมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้สมควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษได้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้มีการกักขังไว้ในสถานที่กักขังที่กำหนดที่มีไข้เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน

๒. ถ้าการกักขังก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ถูกกักขัง หรือทำให้ผู้ซึ่งต้องพึ่งพาผู้ต้องโทษกักขังในการดำรงชีพได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร หรือมีพฤติการณ์พิเศษ ศาลจะมีคำสั่งให้กักขังที่อื่นซึ่งมิใช่ที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเองก็ได้ และให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษปฏิบัติ

๓. ถ้าระหว่างกักขัง ผู้ต้องโทษกักขังได้ฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ วินัยของสถานที่กักขังไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด หรือผู้ต้องโทษกักขังต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ศาลอาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นจำคุกแทนได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

๔. การกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราโทษสองร้อยบาทต่อหนึ่งวัน ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่กรณีศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งเกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินสองปีก็ได้ โดยการคำนวณเวลาให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ และมาตรา ๓๐/๓ สรุปได้ดังนี้

๑) ผู้ต้องโทษปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้ โดยการพิจารณาคำร้อง ศาลจะพิจารณาจากประวัติ สภาพความผิด และฐานะทางการเงิน และศาล

จะกำหนดประเภทของงาน ผู้ดูแล วันเริ่มทำงาน โดยคำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษด้วย โดยหากความปรากฏแก่ศาลว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวกับการทำงานเปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไขคำสั่งได้

๒) ถ้าภายหลังมีคำสั่งแล้วความปรากฏต่อศาลว่าผู้ต้องโทษสามารถชำระค่าปรับได้ หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลอาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตและปรับ หรือกักขังแทนค่าปรับก็ได้ หรือระหว่างการทำงานบริการสังคม ผู้ต้องโทษไม่ประสงค์ทำงานและขอเปลี่ยนเป็นรับโทษปรับให้ศาลมีคำสั่งอนุญาต

๓) คำสั่งศาลในกรณีตามมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ ให้เป็นที่สุด

๖. ผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษแล้วจะพิพากษาให้มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไปก็ได้

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๕๘ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๔ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิตแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามประมวลกฎหมายอาญายังไม่สอดคล้องกับข้อ ๖ วรรคห้า แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ที่กำหนดว่า บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ที่กระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และข้อ ๓๗ ก) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ ที่กำหนดว่าจะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้าจะไม่มี การลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคี นอกจากนี้ บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับวิธีการประหารชีวิตโดยการเอาไปยิงเสียชีวิตยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้ายและไร้มนุษยธรรมที่รัฐไม่พึงปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดมิให้นำโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระวางโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวางโทษจำคุกห้าสิบปี และเพื่อเปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากการเอาไปยิงเสียชีวิตเป็นดำเนินการฉีดสารพิษให้ตายแทน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ไม่ให้มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตกับผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และในกรณีที่กระทำความผิดที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตให้ถือว่าระวางโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวางโทษจำคุกห้าสิบปี

๒. เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากยิงเป็นใช้วิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย โดยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๖๕ ก วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ หน้า ๒๒

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการใช้เอกสาร วัตถุอื่นใดหรือข้อมูลที่จัดทำขึ้นในลักษณะบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรสมาร์ตการ์ด หรือบัตรอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่น หรือเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด กำลังเพิ่มปริมาณและประเภทการใช้งานอย่างแพร่หลาย และปรากฏว่าได้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรและลักลอบนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาใช้จนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และผู้บริโภคในวงกว้างสมควรกำหนดความผิดอาญาสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพิ่มเติมให้ครอบคลุมการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ และให้มีอัตราโทษเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มคำนิยามของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” เป็น (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒. เพิ่มความเป็น (๒/๑) ของมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญาว่า

“(๒/๑) ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๘/๑ ถึง ๒๖๘/๗”

๓. เพิ่มความว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เป็นหมวด ๔ โดยประกอบด้วยบทบัญญัติตั้งแต่มาตรา ๒๖๘/๑ - มาตรา ๒๖๘/๗ ครอบคลุมความผิดตั้งแต่การทำบัตรปลอม ทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง การนำเข้าหรือส่งออกใบอนุญาตการนำเข้าหรือส่งออก การมีไว้ใช้หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย การใช้บัตรของผู้อื่นโดยมิชอบ การมีไว้เพื่อนำออกใช้และการเพิ่มโทษ กรณีใช้เพื่อประโยชน์ในการชำระสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๔๒ ก วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติได้ทวีความรุนแรงและมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และได้มีการใช้หนังสือเดินทางเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดดังกล่าวซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศและต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมควรขยายขอบเขตของการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางให้กว้างขึ้น และสมควรกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็น (๑๕) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้นิยามคำว่า “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็น (๒/๒) ของมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ “(๒/๒) ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๙/๘ ถึงมาตรา ๒๖๙/๑๕” (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง มาตรา ๒๖๙/๘ มาตรา ๒๖๙/๙ มาตรา ๒๖๙/๑๐ มาตรา ๒๖๙/๑๑ มาตรา ๒๖๙/๑๒ มาตรา ๒๖๙/๑๓ มาตรา ๒๖๙/๑๔ มาตรา ๒๖๙/๑๕ ของลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๕)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ความสำคัญคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศ สมควรแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการมีสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงและหลักการ ห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่ข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษ

จำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท และกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดซ้ำเร้าเรื้อรังอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่อายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา ๔)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๖ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การอ้างถึงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ เปลี่ยนแปลงไป กรณีจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงการอ้างถึงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต และถ้าผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต และกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต และถ้าผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต (มาตรา ๓)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดทางอาญายังไม่เหมาะสม และยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์อายุของเด็กที่กำหนดในกฎหมายหลายฉบับของไทย และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยการศึกษาทางการแพทย์แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี

มีพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาและจริยธรรมยังไม่สมบูรณ์ ขาดความรู้สึกรู้สึกผิดชอบชั่วดี และไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ ประกอบกับได้มีการศึกษาสถิติในการกระทำความผิดของเด็กช่วงวัยต่าง ๆ ปรากฏว่าเด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปีมีสถิติการกระทำผิดน้อยหรือไม่มีเลย นอกจากนี้ กฎหมายของไทยหลายฉบับกำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุสิบห้าปี เช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้การศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุสิบห้าปีกฎหมายยอมรับว่าเริ่มก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถรับผิดชอบได้ ประกอบกับเด็กช่วงอายุดังกล่าวยังอยู่ในวัยเรียน สมควรได้รับโอกาสเพื่อบำบัดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับโทษทางอาญา ในขณะเดียวกันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ก็ได้กำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายของไทยและอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาและให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓)

- กำหนดความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกัน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔)

- กำหนดกรณีการกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรา ๓๑ เกี่ยวกับกรณีที่เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕)

- กำหนดกรณี เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ และให้พนักงานสอบสวนส่งเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๖)

- กำหนดกรณี เด็กอายุกว่าสิบปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป

(๒) สั่งให้มอบตัวเด็กแก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง โดยวางข้อกำหนดให้ระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุภายในเวลาที่กำหนดและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระต่อศาลหากเด็กก่อเหตุแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท

(๓) มีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร

(๔) ส่งตัวเด็กไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๗)

- ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งอายุกว่าสิบห้าปี แต่ไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี ก็ให้จัดการตามมาตรา ๗๔ หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

- สำหรับผู้กระทำความผิดอายุตั้งแต่สิบแปดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้ลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๘)

- ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มียุติกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในการพิจารณาคดีในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน นอกจากนั้น ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ ได้แก่ การกระทำความชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง ซึ่งมาตรา ๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองไว้ สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวซึ่งมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองไว้ด้วย อีกทั้งอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มเติมบทนิยาม คำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราวและไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ (มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความหมายของความผิดลหุโทษโดยให้หมายถึงความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

๓. เพิ่มบทบัญญัติลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ เกี่ยวกับการกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ (มาตรา ๕ เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

๔. แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๖)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๓)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะและอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึงผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๘)

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๔๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี ไม่ต้องรับโทษ หากศาลอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดสมรสกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้น ทำให้เกิดปัญหากรณีเด็กถูกบังคับให้ยินยอมสมรสกับผู้กระทำความผิดโดยศาลไม่อาจตรวจสอบได้ สมควรกำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีในลักษณะนี้ นำมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมาใช้ หรือพิจารณาอนุญาตให้สมรสโดยกำหนดเงื่อนไขที่จะดำเนินการภายหลังการสมรสด้วย เพื่อให้มีการตรวจสอบความยินยอมของเด็กในการสมรสได้อย่างละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเด็กอย่างแท้จริงและในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอย่างใดแล้ว ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดใช้การ

สมรสเป็นเหตุให้ไม่ต้องรับโทษและโดยที่บทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดต่อเสรีภาพที่กระทำต่อเด็ก ได้กำหนดให้อายุเด็กเป็นองค์ประกอบความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดอ้างความสำคัญผิดหรือความไม่รู้ ในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดเพื่อไม่ต้องรับผิดหรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลงได้ สมควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิดต่อเสรีภาพซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ไม่อาจอ้างความไม่รู้อายุของเด็กเพื่อให้พ้นจากความรับผิดทางอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้การกระทำชำเราโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต ตามมาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณา อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีสมรสกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่า สิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี และปรับปรุงอัตราโทษ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้การกระทำผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ผู้กระทำไม่อาจอ้างความไม่รู้ อายุของเด็กเพื่อให้พ้นความรับผิดทางอาญาได้ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้การกระทำผิดเกี่ยวกับเสรีภาพต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ผู้กระทำไม่อาจอ้างความไม่รู้ อายุของเด็กเพื่อให้พ้นความรับผิดทางอาญาได้ (มาตรา ๕)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๘๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามก อนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ทั้งที่ลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เด็ก ได้รับการคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น สมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้า หรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครองและส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๗) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๓)

“(๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๗/๑ และมาตรา ๒๘๗/๒ ของลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔)

“มาตรา ๒๘๗/๑ ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘๗/๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรพาไป หรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๓) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๑ ก วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่หลักเกณฑ์และวิธีการบังคับโทษปรับในเรื่องการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับยังไม่ได้กำหนดไว้ และการกำหนดอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้ รวมทั้งกำหนดอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับให้สอดคล้องกับค่าแรงขั้นต่ำและภาวะเศรษฐกิจ ส่วนบทบัญญัติว่าด้วยการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่ไม่ควรถูกส่งเข้าสู่ระบบเรือนจำ ยังไม่มีการนำมาใช้กับผู้ที่จะถูกลงโทษปรับรวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกแม้เพียงเล็กน้อย หรือมิใช่ผู้กระทำความผิดติดนิสัยได้รับโอกาสในการรอกการกำหนดโทษ

หรือรอกการลงโทษ ทำให้มีผู้ต้องถูกจำคุกกระยะสั้นอยู่ในเรือนจำเป็นจำนวนมาก สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัจจุบันมีการใช้ผู้ที่มีความอ่อนแอทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ที่อยู่ในภาวะจำยอมให้กระทำความผิดมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายให้แก่ผู้ที่เป็นเหยื่อของอาชญากรรม ยังทำให้ผู้ที่ถูกใช้ซึ่งไม่มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดมาก่อนต้องกระทำความผิดและได้รับโทษ ทั้งอาจต้องตกอยู่ในภยันตรายและได้รับความเดือดร้อนต่อตนเองและครอบครัว สมควรกำหนดให้ผู้ใช้ในกรณีดังกล่าวต้องรับโทษหนักขึ้น และให้มีมาตรการลดโทษแก่ผู้ถูกใช้หรือผู้กระทำตามคำโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป ให้กระทำความผิดที่ได้เปิดเผยข้อมูลสำคัญจนสามารถดำเนินคดีกับผู้ใช้หรือผู้โฆษณาหรือประกาศดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๒๙ ผู้ใดต้องโทษปรับและไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลพิพากษา ผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับหรือมิฉะนั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ แต่ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับ ศาลจะสั่งเรียกประกันหรือจะสั่งให้กักขังผู้นั้นแทนค่าปรับไปพลางก่อนก็ได้

ความในวรรคสองของมาตรา ๒๔ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การกักขังแทนค่าปรับ”

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔)

“มาตรา ๒๙/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับ

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ การบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ และขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับโดยพนักงานอัยการเพื่อการบังคับคดีตามวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง”

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๓๐ ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน และไม่ว่าในกรณีความผิดกระหนงเดียวหรือหลายกระหนง ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่สองแสนบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้

ในการคำนวณระยะเวลานั้น ให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากจำนวนเงินค่าปรับ โดยถืออัตราห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน เว้นแต่ผู้นั้นต้องคำพิพากษาให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับ

ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าจะต้องหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากเวลาจำคุกตามมาตรา ๒๒ ก็ให้หักออกเสียก่อน เหลือเท่าใดจึงให้หักออกจากเงินค่าปรับ

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกกักขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด ถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที”

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๖)

“มาตรา ๓๐/๑ ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับ ผู้ต้องโทษปรับซึ่งมิใช่ชนิดบุคคลและไม่มีเงินชำระค่าปรับ อาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ หรือถ้าความปรากฏแก่ศาลในขณะที่พิพากษาคดีว่าผู้ต้องโทษปรับรายใดอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรานี้ได้ และถ้าผู้ต้องโทษปรับยินยอม ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงาน บริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับก็ได้”

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗)

“มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(๑) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(๒) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

(๓) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษ แต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะรับโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัว ภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อ คุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดข้อเดียว หรือ หลายข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้ กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์

(๒) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติได้อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(๔) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือ ความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(๕) ให้เข้ารับการศึกษาอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(๖) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้

(๗) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหายตามที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน

(๘) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว

(๙) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน

(๑๐) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสมุ่งกระทำความผิดซ้ำอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหายตามที่เห็นสมควร

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาลยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามีการกระทำผิดทัณฑ์บนให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๘)

“มาตรา ๘๔ ผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าความผิดมิได้กระทำลงไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้กระทำ หรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ และถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการ ผู้ทพพลภาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้กึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้ใช้นั้น”

๘. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๙)

“มาตรา ๘๕/๑ ถ้าผู้ถูกใช้ตามมาตรา ๘๔ หรือผู้กระทำตามคำโฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป ให้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๕ ได้ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นการเปิดเผยถึงการกระทำความผิดของผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินคดีแก่บุคคลดังกล่าว ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

๙. บทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย และเมื่อคำนวณระยะเวลาการกักขังแทนค่าปรับตามอัตราใหม่แล้ว หากปรากฏว่าผู้นั้นถูกกักขังมาจนครบ หรือเกินระยะเวลาที่คำนวณได้ดังกล่าว หรือในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับไม่ถึงสองแสนบาทและผู้นั้นถูกกักขังมาเกินกำหนดหนึ่งปีแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที (มาตรา ๑๐)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ หน้า ๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สมควรกำหนดกรอบระยะเวลาการบังคับโทษปรับให้รวมถึงเรื่องการอายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับด้วยเพื่อความชัดเจน และเนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญายังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งสมควรปรับปรุงความผิดที่มีโทษทางอาญาซึ่งไม่มีโทษปรับให้มีโทษปรับด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ (แก้ไขอัตราโทษปรับในภาค ๒ ความผิด) มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๙๙ การยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับหรือการกักขังแทนค่าปรับ ถ้ามิได้ทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด จะยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สิน หรือกักขังไม่ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีการกักขังแทนค่าปรับซึ่งทำต่อเนื่องกับการลงโทษจำคุก”

๒. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๑ ถึงมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๕๘ ถึงมาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๖๗ ถึงมาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๗๕ มาตรา ๑๗๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๗๘ มาตรา ๑๗๙ มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๘๑ (๑) และ (๒) มาตรา ๑๘๔ ถึงมาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๒ มาตรา ๑๙๔ ถึงมาตรา ๑๙๗ มาตรา ๑๙๙ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๗ มาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๐๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๑ มาตรา ๒๒๓ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๒๙ ถึงมาตรา ๒๓๗ มาตรา ๒๓๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๓๙ ถึงมาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔๔ ถึงมาตรา ๒๔๖ มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗๓ มาตรา ๒๗๔ มาตรา ๒๙๑ ถึงมาตรา ๒๙๓ มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๒๙๘ มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๐๖ มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๒ มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒๔ มาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๓๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕

๑๒. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๑๐ ทวิ และมาตรา ๓๑๒ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๑๓. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๓๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๑๔. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๕๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๖๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ